

1. Temat: Z wizytą w Archiwum Państwowym m.st. Warszawy — archiwum dla najmłodszych¹

Cele kształcenia — wymagania ogólne

Uczeń:

- Odpowiada na proste pytania do materiału źródłowego (tekst, ilustracje),
- Potrafi stworzyć krótką wypowiedź o postaci i wydarzeniu historycznym,
- Współpracuje z innymi — planuje, dzieli się zadaniami i realizuje je.

Cele kształcenia — wymagania szczegółowe

Uczeń:

- Zna podstawowe pojęcia związane z archiwum,
- Potrafi wymienić zadania realizowane przez archiwum,
- Zna strukturę Archiwum Państwowego m.st. Warszawy.

Metody

- Rozmowa nauczająca,
- Praca w grupach,
- Praca ze źródłem,
- „Burza mózgów”.

Środki dydaktyczne

- Materiał ilustracyjny przedstawiający różne pomieszczenia w archiwum (np. wejście główne, sekretariat, pracownia naukowa, magazyn archiwalny, pracownia reprograficzna, warsztat pracy archiwisty),
- Puzzle z wizerunkiem herbu Warszawy,
- Ilustracje przedstawiające materiał pisarski,
- Tekst legendy o Syrence warszawskiej,
- Schemat sieci archiwów państwowych w Polsce,
- Schemat prezentujący organizację Archiwum Państwowego m.st. Warszawy.

Przebieg lekcji²

1. Wprowadzenie

- Nauczyciel zapoznaje uczniów z celem lekcji, a następnie dzieli klasę na grupy zadaniowe. Każda grupa wybiera swojego lidera.
- Każda grupa otrzymuje inny materiał ilustracyjny w postaci wydruku przedstawiającego konkretne miejsce w archiwum. Uczniowie analizują otrzymany materiał i przygotowują, dyskutując w ramach grupy, odpowiedzi na pytania:

---

¹ Lekcja przeznaczona jest dla klas I–III szkoły podstawowej.

² Lekcja do zrealizowania w czasie dwóch godzin lekcyjnych.

1. Co przedstawia materiał ilustracyjny (osoby, przedmioty, czynności)?
2. Do czego może służyć miejsce widoczne na ilustracji?
3. Jak może nazywać się miejsce widoczne na ilustracji?

2. Rozwinięcie

- Uczniowie pracują w grupach. Każda grupa otrzymuje wizerunek warszawskiej Syrenki w postaci puzzli (każda grupa inny) w celu poprawnego ułożenia obrazka. Każda z grup układa swoją Syrenkę, a następnie liderzy grup opowiadają kolegom, co przedstawia ułożony przez ich grupę obrazek, tzn. jak wygląda Syrenka na obrazku.
- Uczniowie porównują ułożone wizerunki Syrenki oraz przygotowują na karteczkach odpowiedzi na pytanie: która Syrenka podoba ci się najbardziej i dlaczego? Następnie zajmują miejsce przy wizerunku Syrenki, który podoba im się najbardziej i odczytują napisane odpowiedzi.
- Nauczyciel zadaje całej klasie pytanie: co uczniowie wiedzą o warszawskiej Syrence? Uczniowie w grupach przygotowują odpowiedzi na postawione pytanie. W imieniu grupy odpowiadają liderzy.
- Nauczyciel rozdaje uczniom tekst z legendą o Syrence. Uczniowie uważnie czytają otrzymany tekst oraz wybierają ten fragment legendy, który podoba im się najbardziej. Następnie ochotnicy opowiadają własnymi słowami te fragmenty, które wybrali, uzasadniając swój wybór (I wersja zadania).
- Nauczyciel rozdaje uczniom tekst z legendą o Syrence. Uczniowie uważnie czytają otrzymany tekst, a następnie nauczyciel ogłasza konkurs na najlepiej opowiedzianą legendę o Syrence. Do konkursu zgłaszają się ochotnicy, których oceniają pozostali uczniowie po wysłuchaniu ostatniego opowiadania (II wersja zadania).
- Uczniowie pracują w grupach. Każda z grup otrzymuje inny materiał ilustracyjny przedstawiający materiał pisarski. Wspólnie z nauczycielem uczniowie próbują odpowiedzieć na pytania:
  1. Co widzą na otrzymanych ilustracjach?
  2. Do czego mogły służyć przedmioty pokazane na ilustracjach?
  3. Gdzie obecnie można obejrzeć przedmioty, które widzimy na ilustracjach?
- Uczniowie otrzymują dwa schematy pokazujące sieć archiwów państwowych w Polsce oraz organizację Archiwum Państwowego m.st. Warszawy. Uczniowie omawiają oba schematy wspólnie z nauczycielem.

3. Podsumowanie

- Uczniowie wspólnie z nauczycielem starają się odpowiedzieć na następujące pytania:
  1. Co to jest dokument?
  2. Dlaczego pojawił się dokument?
  3. Co to jest archiwum?
  4. Dlaczego powstało archiwum?
  5. Kto to jest archiwista?
  6. Czym zajmuje się archiwista w archiwum?
  7. Co musi umieć archiwista?
  8. Czy archiwista jest potrzebny? Dlaczego?

Praca domowa

Uczniowie otrzymują zadanie w postaci przygotowania pracy plastycznej na temat: co najbardziej zapamiętałem z lekcji o archiwum?